

KIRJALLISUUS

Auvo Kostiainen: The Forging of Finnish-American Communism, 1917-1924. A Study in Ethnic Radicalism. Migration Studies C 4. Turku 1978. s. 225.

Incredibly, Finnish immigrants made up nearly one-half the membership of the Workers Party of the United States – or the legal American communist party, as opposed to the underground movement – during its early, formative years, shortly after the world-shaking Bolshevik Revolution in Russia. The top leader of the Communist Party of the United States today and the party's most recent presidential candidate, Gus Hall, is the son of Finnish immigrants. A number of other second-generation Finnish-Americans have been prominent leaders of the American communist movement.

Yet, although communism has been the subject of much scholarly research as well as voluminous journalistic literature in America, as Kostiainen points out, the "research on Finnish-American communism amounts largely to a void." The research done before his own work formed merely "a kind of shell, inside which practically nothing" had been studied. This is nothing short of an astounding state of affairs. Kostiainen's doctoral thesis therefore fills a bizarre gap in the literature on communism.

The thesis sprang from a research project dealing with Finnish overseas emigration undertaken by the Department of General History of the University of Turku in the early 1960s under the direction of the dean of the department, Professor Vilho Niitemaa. Kostiainen's present contribution to the project, 225 closely printed pages long, involved years of patient delving into formidable quantities of source material in both the U.S. and Finland.

The result commands respect: it is an achievement of more than routine scholarship. The material is organized intelligently, there is a sure grasp of the problems, and the pages of the book are replete with penetrating insights.

Kostiainen puts his finger on the reason for the odd dearth of literature on the part played by Finns in the American communist movement: "The language federations, as their name indicates, were made up of persons of foreign birth; and the

documents produced by these language federations were mainly in their own language, whether Italian, Polish, South-Slavic, Russian, or Finnish. It is unreasonable, surely, to expect that an American student would be able to understand all these languages." He might have emphasized that the language of the overwhelmingly largest federation, Finnish, was also the farthest removed from English and the least likely to be understood, even on the most rudimentary level, by a student with a different mother tongue.

It is pointed out that the question of why other immigrant groups did not become involved in radical activities so strenuously and in such large numbers as the Finns "remains largely unsolved." However, Kostiainen ventures to offer an intriguing explanation – the high literacy of the Finns. "For example, the illiteracy rate among the Finns was less than 2%, while 54% of the Italian immigrants were illiterate. Thus it appears that the Finnish immigrants were on a different level of social consciousness, which generated radical views. They did not want to stand by in silence when they saw the abuses of the American system and when they perceived that the 'land of the free' they had dreamed about also had its dark side."

The end of World War I "unleashed a wave of hatreds and hysteria unmatched in the modern history of the United States..." The hostility of Americans toward recent immigrants "culminated in anti-alienism and anti-radicalism..." A popular image of the Finn as a dangerous radical was created. The Finnish immigrants learned a lot about the capitalist system from the blacklisting of strikers, which compelled many Finns to switch occupations from mining and factory jobs to farming.

At the height of the anti-radical campaign in the United States, in spite of the disproportionately large number of Finns on the membership lists of radical organizations, few of them were arrested for police interrogations. This was because the great majority of the Finnish workers shunned illegal activities. The founding of the aboveboard Workers Party was accepted by most American communists only reluctantly – and only because the Comintern forced their hand. The far-left Finns, on the other hand, "greeted the birth of the Workers Party most enthusiastically."

The Finnish communists had strong reasons for keeping their noses clean in the eyes of the law — they had too much to lose otherwise, valuable property, their many meeting halls and printing plants.

Dear to the hearts of Finnish immigrants belonging to all factions were their halls and social activities. The language barrier had much to do with this. The American communist leaders in the early years, who were mostly non-Finns, showed a glaring lack of psychological insight in their thumbs-down stand toward the social activities in the Finnish-American community. The Finns vigorously resisted the move in the mid-20s to dissolve the foreign-language federations and form international workers' cells or nuclei. Only about a quarter of the Finnish communists joined the new organization. The American communist movement soon saw that it could not afford to lose its Finnish support, and as a result the Finnish Workers' Federation was set up in 1927 to coordinate the activities of the Finnish radical workers' clubs in close affiliation with the American communist movement. It is interesting to note in this connection that the Finns "won the most admiration by their ability to collect money for the party. It can even be stated that the Finns were downright indispensable to the Workers Party in this sense. Because they were the largest foreign-language section, they had to carry the heaviest financial burden." In a fund drive in 1923 for the *Daily Worker*, for example, the target sum was \$ 100,000, for which the South-Slavs were supposed to collect \$ 6,000, the Jews \$ 5,000 and the Finns no less than \$ 25,000.

The early leaders of the communist movement in the U.S. were, as noted, non-Finns, whereas more recently second-generation Finnish-American hold key posts in the party. Although Kostiainen does not indicate the connection, one can be detected by the careful reader in the striking fact that "in later years, the part played by Finns in the ... (Young Communist League)... became increasingly prominent. For example, in 1929 the Finns and the Jews dominated the YCL; almost 30% of the members... were Finnish-Americans. The language used in these branches was English, and the young communists also had English-language columns in Finnish-American radical newspapers."

Auvo Kostiainen does not confine himself narrowly to the period, 1917-1924, on which he concentrates his main attention. He puts the period into good perspective by outlining earlier and later developments in the annals of Finnish-American radicalism.

He says he wrote his study himself in English. The MS was checked by a couple of colleagues in the U.S., but it required further checking in Finland before its acceptance for publication. The undersigned was involved in the latter stage. I received several jolts in reading the printed volume for this review. Here and there articles had mysteriously dropped out of sentences, giving the language a kind of "foreign accent." And disturbing misspellings had crept in, like, for example, "effect" instead of "affect" and "identification" instead of "identificatiion." These mistakes had obviously crept into the text when the corrected MS was retyped for the printer. They could have been spotted if somebody whose mother tongue was English had read proof.

Taking the study as a whole, however, these flaws in the text are trifling and can be easily excused. The language flows remarkably smoothly. Indeed, *The Forging of Finnish-American Communism* is an absorbing and readable work.

Paul Sjöblom

Häggström, Nils, Migrationen mellan Finland och Sverige åren 1968-74. Några flyttningsmodeller. Varifrån i Finland kommer flyttarna och var i Sverige hamnar man? Umeå universitet, Geogr. instiit. Migrationsforskningsrapport. Nr 10. Umeå 1978. 76 s. (dupl.)

Tekijän tarkoituksena on ollut tutkia lähinnä kulttuurimaantieteellisestä aspektista lähtien suomalaisten asuinpaikan valintaan liittyvää käyttäytymistä sekä tähän vaikuttavia tekijöitä. Sen vuoksi esitys keskittyy Suomen ja Ruotsin välisten muuttoliikkeiden paikallisten ja alueellisten vaihtelujen sekä näiden syiden selvittämiseen. Arvioidessaan tämätapaisten aiheiden analysoinneissa aikaisemmin esitettyjä hypoteeseja kirjoittaja toteaa ns. "push and pull" teorian eri variaatioiden käytön yleisyyden mutta samalla myös tämän sovellutuksissa esiintyneen yksipuolisuuden. Muuttokohteissa vaikuttavat vetoimatekijät on useimmiten tarkasti tutkittu, mutta lähtöpaikkakunnilla vaikuttavia työntötekijöitä ei yleensä ole osattu tai haluttu löytää, eritellä eikä mitata. Alueellisten väestöliikkeiden hidastumisteesiin perustuvat tasapainoteoriat samoin kuin hyödyn maksimointipyrkimykset tekijä toteaa riittämättömiksi selittämään muuttoliikkeitä.

Tutkija katsoo päätöksen siirtolaiseksi lähdöstä tapahtuvan viime kädessä yksilötasolla. Metodista johtuen tutkimusyksiköksi on otettu väestömäärät kunnittain sekä siirtolaisten osuus näissä. Valikoimansa teoreettisen ja metodologisen viitekehikon nojalla kirjoittaja päätelee Suomen ja Ruotsin välisten muuttoliikkeiden aiheutuvan yhteiskunnallisista, taloudellisista, ympäristöllisistä, työmarkkinallisista ja työllisyystekijöistä johtuvista eroista maiden välillä. Näistä syistä hän johtaa ilmiötä selittämään muuttomallit, joiden variaabelien hän katsoo olevan riippuvaisia lähinnä kahdesta tärkeästä asiaryhmästä;

- a) Väestön elinehtoihin vaikuttavien infrastruktuurirakenteiden taso lähtö- ja tulopaikkakunnilla esiintyy joko työntö- tai vetotekijän ominaisuudessa muuttopäätöksen aiheuttajana.
- b) Näiden paikkakuntien välisen informaation kulun on oltava riittävää väestönsiirtymien syntymiseksi niiden kesken.

Maastamuuton määrän vv. 1968-1974 ja suomalaisten sijoittumista Ruotsin eri kuntiin riippuvuutta tutkijan valitsemista hypoteettisista tekijöistä on testattu saadusta tilastoaineistosta korrelaatio- ja regressiokerronanalyysejä käyttäen. Lisäksi on testattu mallia, missä lähtö- ja tulo-muuttokunnat on kytketty yhteen. Näiden kokonaismallien ohella on testattu ajanjakson eri vuosille muodostettuja osamalleja samoin kuin variaabelien keskinäisten korrelointiriippuvuuksien eliminoimiseksi myös sellaisia yhdistelmiä, joista joku muuttuja kerrallaan on jätetty pois. Myös tilastollisten standarditekijäin vaikutuksia on tutkittu erikseen.

Pyrkimyksistään huolimatta tutkija ei ole kyennyt pitämään erillään muuttajien keskinäisten riippuvuuksien vaikutuksia. Niinkuin useimmat tilastollisten ja matemaattisten analyysien käyttäjät hän soveltaa tarkkuusasteeltaan erinomaisia välineitä aineistoon, josta olisi ollut aiheetta sekä ilmeisen mahdollista valita käytännössä vaikuttavat muuttajat toisin. Myös eriteltyjen tekijöiden rajauksen olisi pitänyt olla kyllin jyrkkä kunkin vaikutuksen erittelemiseksi selväpiirteisemmin kuin tässä esityksessä. Siinä tutkitaan maastamme kunnittain esiintyneen Ruotsiin muuton määrän riippuvuutta sen väkiluvusta, sijainnista eri kehitysalueilla ja etäisyydestä aluekeskuksiin sekä ns. paikallisesta muuttoperinteestä.

Esityksen alussa kirjoittaja mainitsee R. C. Tayloria lainaten sosiaalisten siteiden verkon muodostuvan monille muuttoa suunnitelleille paikkakunnalta lähdön esteiksi. Koska seudulla asumisaika vaikuttaa tähän merkittävästi, olisi odotettanut testattavan siirtolaisiksi lähteneiden määrän riippuvuutta kuntaan tutkimuskautta edel-

tävänä tiettyä ajanjaksona tulleeeseen uuteen väestöön tai väkilukutilastolliseen muuttovoittoosuuteen nähden. Tutkija on puhdasta siirtolaisuusperinteeseen yhdistämäänsä hypoteesia testatessaan sivuuttanut tämän tekijän, jonka vaikutus ilmeisesti on yhdensuuntainen kunnan väestömäärän kanssa.

Ruotsiin muuttaneiden väestömäärien suhteellisten osuuksien kunnan koko väestöön verrattuna antama jakaantuma eri kehitysalueiden välillä on myös mielenkiintoinen. Sen mukaan II:n vyöhykkeen kunta menettää siirtolaisina noin puolet ja III:n vyöhykkeen vastaavasti vain vajaan neljänneksen siitä mitä I:n vyöhykkeen väestömäärältään samankokoinen kunta keskimääräisesti ottaa menettää. Erot olisivat ilmeisesti suuremmat, jos tutkimuskauten lisäksi olisi mainittu maassamuuttotekijä otettu huomioon välivaiheena. Muutto maataloudesta suoraan amatilista taitavuutta vaativiin teollisiin elinkeinoihin Ruotsiin ilman kotimaassa hankittua kokemusta ei näytä olevan yleistä. Tutkija toteaa siirtolaisuuden jääneen pientilavaltaisilta maatalousalueilta olettaensa vähäisemmäksi.

Koska Ruotsiin muuttajat sijoittuvat teollisen tuotannon palvelukseen, niin siellä noususuhdanteissa esiintyvät avoimet työpaikat vaikuttavat merkittävinä vetotekijöinä. Näiden sijainnin ohella myös aikaisemmin muuttaneiden suomalaisten antama informaatio vaikuttaa kohdekunnan valintaan. Rajanveto viime mainitun tekijän ja siirtolaisuusperinteen välillä ei tutkimuksessa tapahdu selväpiirteisesti, ja tradition merkitys tuntuu siinä tulevan kautta linjan esiin ylikorostuneena. Kaiken aikaa ilmenee muuton kohdepaikkakuntien saamien suomalaissiirtolaisten määrissä selvä vakaisuus, mikä kuitenkin selittyy suureten paikkakuntien luontaisista kehitysedellytyksistä ja jatkuvan taloudellisen kasvun mahdollistamasta tuotantotoiminnan laajenemisesta.

Kokonaisuutena ottaen tutkimuksessa esitetyt muuttomallit eivät tällä tavoin sovellettuina anna selkeää ja vakuuttavaa kuvaa Suomen ja Ruotsin välisen siirtolaisuusliikkeen syiden keskinäisistä vaikutussuhteista tai merkityksestä. Kirjoittaja on saattanut asettaa pääpainon tarkoituksellisesti metodisen puolen esittämiseen. Tämä tutkimus on kuitenkin selvästi korkeatasoisin Jyväskylän yliopiston etnologian laitoksen, Uumajan yliopiston maantieteen laitoksen ja Nordiska museetin kulttuurihistorian tutkimusprojektin yhteistyönä toimittamassa Suomen ja Ruotsin välisiä muuttoliikkeitä II:n maailmansodan jälkeen käsittelevässä sarjassa tähän mennessä ilmestyneistä julkaisuista.

Simo Toivonen

Helena Söderberg, *Fabo Gong. Författarnas andelslag. Vasa 1978, 78 ss.*

Det har ofta om de tidigare amerikaemigranterna påpekats att det snarare rörde sig om en flykt från något än om en resa till något. Att det ibland rörde sig om en flykt från olika slag av förtryck och misshälligheter av politisk, ekonomisk eller religiös karaktär står väl klart. Det rörde sig emellertid även om en längtan efter något, eller större frihet och bättre möjligheter. Denna längtan preciserades alltmer då nya kolonier växte upp och då släktingar i drömlandet kunde berätta om hur man kunde skära guld med täljkniv.

Dessa koloniers invånare försåg de hemmavarande med upplysningar som ofta ställde hemlandet i sämre dager. Brev och penningförsändelser talade sitt tydliga men inte alltid helt sanningsenliga språk. Som besökare i hemlandet bidrog emigranter starkt till legenden om Amerika.

Att många reste ut, i synnerhet om hemtorvan inte tycktes kunna livnära syskon och föräldrar, var därför helt naturligt. Amerika kunde erbjuda gott om arbete och bra löner, speciellt för okvalificerad arbetskraft och man kunde alltid återvända efter några år med en bunt dollars på fickan eller då svårigheterna blev för stora.

För många emigranter grusades emellertid förhoppningarna rätt snart. Detta gällde speciellt dem som kom att drabbas av trettioårsdepressionen.

En av dem som från svenska Österbotten utvandrade och som kom att få kämpa hårt för brödfödan var *John Söderberg* från Petalax. Hans livsöde har nu dokumenterats genom brorsdottern *Helena Söderberg*. På basen av brev, kassetinspelningar och personligt sammanträffande har hon återberättat "Fabo Gongs" berättelser om barn-domstiden i Petalax då seklet var ungt och om mot- och medgångar i "drömlandet" — som i Johns fall blev Kanada.

För John Söderberg var flyttningen till en annan kontinent ett sätt att överleva. På hemorten var det skralt med utkomstmöjligheter. Han kom till Kanada just när den stora depressionen började. Det blev därför en hård tid för honom. Men ensam var han inte.

"John roade sig med att räkna hur många petalaxpojkar han såg omkring sig då han stod i hörnet av Hastings Street och Carpell Street och kom till det höga talet 17.

Molpebor fanns det även gott om. Ja, här røde de sig, de unga österbottningarna, nästan som om de ägde stan".

Från 1929 till 1934 var det frågan om att överleva eller inte. Vintrarna var kalla och långa. Det blev att tjuvfiska och stjäla mat — eller att dyka under. Att återvända till hemlandet hade han inte ekonomiska resurser till. Det var bara att vänta på bättre tiden, vilka kom så småningom. Vid Fraser Mill — ett sågverk — kom sedan John att arbeta i hela 43 år. Han är numera pensionär i Kanada, och har besökt sin forna hemby vid ett par tillfällen.

"Fabo Gong" är ingen märklig bok. Språket är enkelt, skildringen rättfram. Det är kanske därför den känns så äkta. Det är ingen djup beskrivning av en emigrants öden. Man känner inte "fabo Gong" då man läst boken, endast en del fragment av hans liv, i synnerhet då det varit som värst. Ibland brister dock den röda tråden och man varseblir stora luckor i skildringen. Många frågor man ville ställa blir aldrig besvarade.

Men författaren är själv mån om att poängtera att det inte är frågan om någon roman. Det är ett viktigt påpekande. Ty som romanfigur vore John något intetsägande. Hans upplevelser är inte heller så märkvärdiga. Han skiljer sig inte ur mängden emigranter som mött samma svårigheter "over there".

Fotografierna från familjealbumet gör sitt till att skildringen känns äkta och jordnära, men de intresserar måhända inte en bredare läsekrets. Jag upplever dock att boken har en plats att fylla. Som dokument över en emigrants levnadsöde är den betydelsefull. Dylika skildringar är värdefulla. Snart är det försent att dokumentera amerikaemigranternas levnadsöden.

Kjell Herbets.